

Sygn. akt **VIII Ua 23/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka (spr.)
Sędziowie:	SSO Grzegorz Tyrka SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2018r. w Gliwicach

sprawy z odwołania H. D. (D.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o zwrot zasiłku chorobowego

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 11 lipca 2017 r. **sygn. akt** VI U 112/17

1. oddala apelację;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na rzecz H. D. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Ua 23/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 stycznia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. zobowiązał ubezpieczonego H. D. do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 grudnia 2015r. do dnia 31 maja 2016r., w łącznej kwocie 9.795,60 złotych.

H. D. odwołał się od powyższej decyzji domagając się jej zmiany poprzez zwolnienie go z obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za sporny okres. Odwołujący podał, że zaskarżona decyzja jest dla niego krzywdząca, bowiem w chwili ubiegania się o zasiłek chorobowy nie miał on jeszcze przyznanego prawa do emerytury.

W ocenie odwołującego w chwili otrzymania zasiłku chorobowego było ono świadczeniem należnym i w żadnym razie nie zostały spełnione przesłanki z art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc że skoro odwołującemu na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 28 kwietnia 2016r. (w sprawie VIII U 2091/15), przyznano prawo do emerytury od 11 sierpnia 2015r., to pobrany przez niego zasiłek chorobowy za okres od 4 grudnia 2015r. do 31 maja 2016r. jest świadczeniem nienależnym i podlega zwrotowi.

Wyrokiem z dnia 11 lipca 2017r. sygn. akt VI U 112/17 Sąd Rejonowy w Gliwicach, w punkcie pierwszym, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zwolnił odwołującego od obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego za okres od 4 grudnia 2015r. do dnia 31 maja 2016r., w łącznej kwocie 9.795,60 złotych oraz orzekł o kosztach zastępstwa procesowego, w punkcie drugim wyroku.

Sąd Rejonowy oparł powyższe orzeczenie na następującym stanie faktycznym i poczynił następujące rozważania:

Odwołujący 11 sierpnia 2015r. ukończył 60 lat. W latach 1974-1976 wykonywał pracę na rzecz Przedsiębiorstwa (...) S.A. w T. na stanowisku kierowcy.

W dniu (...) odwołujący wniósł do organu rentowego o przyznanie prawa do emerytury. Nie pouczono wówczas odwołującego, że ma informować organ rentowy o ewentualnym pobieraniu w przyszłości świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. W okresie tym odwołujący prowadził własną działalność gospodarczą, która była jego jedynym źródłem dochodów.

Decyzją z 26 sierpnia 2015r. organ rentowy odmówił odwołującemu prawa do emerytury w obniżonym wieku 60 lat w związku z niewykazaniem 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji ubezpieczony złożył do sądu 1 października 2015r.

Z dniem 4 grudnia 2015r. odwołujący stał się niezdolny do pracy wskutek dolegliwości bólowych kręgosłupa; niezdolność ta utrzymywała się do 31 maja 2016r. Za cały powyższy okres odwołujący pobierał zasiłek chorobowy, który w całości przeznaczył na bieżące utrzymanie.

Wyrokiem z 28 kwietnia 2016r. (sygn. akt VIII U 2091/15) Sąd Okręgowy w G. zmienił decyzję z 26 sierpnia 2015r. w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury począwszy od 11 sierpnia 2015r.

Zaległą emeryturę za okres od 11 sierpnia 2016r. do 30 czerwca 2016r. wypłacono odwołującemu w lipcu 2016r.

Dopiero z chwilą doręczenia odwołującemu odpisu zaskarżonej decyzji z 4 stycznia 2017r. powziął on wiadomość, że wypłacony mu zasiłek chorobowy był świadczeniem nienależnym i podlega zwrotowi.

Powyższych ustaleń Sąd I instancji dokonał w oparciu o akta organu rentowego, akta Sądu Okręgowego w Gliwicach w sprawie VIII U 2091/15; przesłuchanie odwołującego (k. 33v).

W powyższym zakresie Sąd uznał okoliczności sprawy za bezsporne i wszechstronnie wyjaśnione i przyjął, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji powołując się na treść art. 84 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanej ustawą systemową, wskazał reguły, od spełnienia których zależy uznanie świadczenia za nienależnie pobrane.

Dalej Sąd I instancji podzielił pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2009r., w sprawie I UK 174/09 (LEX nr 585709), zgodnie z którym podstawowym warunkiem uznania, że wypłacone świadczenie podlega zwrotowi w myśl przepisu art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy systemowej jest - po pierwsze - brak prawa do świadczenia oraz - po drugie - świadomość tego osoby przyjmującej to świadczenie, płynąca ze stosownego pouczenia. Obie te przesłanki wystąpić muszą w trakcie pobierania świadczenia, a nie po zaprzestaniu jego wypłaty. Innymi słowy, jeśli w trakcie pobierania świadczenia jest ono "należne", a okoliczności wyłączające do niego prawo, a w konsekwencji wiedza o tym świadczeniobiorcy, wystąpiły post factum, nie ma podstaw do uznania, że należności wypłacone podlegają zwrotowi na podstawie art. 84 ustawy systemowej.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy uznał, iż niewątpliwie okoliczność, że odwołujący pobrał nienależne świadczenie nie miała miejsca w niniejszej sprawie, bowiem w chwili wypłacania mu spornego świadczenia było ono bez wątpienia świadczeniem należnym. W chwili ustalania prawa do zasiłku chorobowego odwołujący nie posiadał ustalonego prawa do emerytury. Świadczenie to zostało mu przyznane przez organ rentowy w oparciu o posiadane przez ten organ dokumenty i zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Nie można uznać, ażeby sporne świadczenie w chwili jego przyznania było świadczeniem przyznanym lub wypłaconym na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego. Dopiero wsteczne przyznanie prawo do emerytury wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach za okres obejmujący okres pobierania zasiłku chorobowego i to już po okresie wielomiesięcznego poboru tego świadczenia, spowodowało stan pobrania dwóch wykluczających się świadczeń. W ocenie Sądu brak w zachowaniu odwołującego niezbędnych przesłanek uzasadniających zastosowanie wobec niego norm art. 84 ust. 2 ustawy roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

Równocześnie Sąd Rejonowy ocenił, że postępowanie dowodowe wykazało także, iż odwołującego nikt wcześniej, tzn. w datach wypłaty zasiłku chorobowego za sporny okres, nie informował o tym, że w razie przyznania mu emerytury wypłacony mu za ten sam okres zasiłek chorobowy może być zakwalifikowany jako świadczenie nienależne i podlegało będzie wówczas zwrotowi.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przytoczone przepisy prawa Sąd Rejonowy w punkcie pierwszym orzeczenia zmienił zaskarżoną decyzję i zwolnił odwołującą z obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego w kwocie 9.795,60zł. w dalszej kolejności Sąd I instancji uzasadnił rozstrzygnięcie w przedmiocie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy.

Zaskarżając wyrok w całości, apelujący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, pod postacią:

- art. 233 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964r. kodeksu postępowania cywilnego, poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów co doprowadziło do wydania błędnego orzeczenia;
- art. 328 § 2 kodeksu postępowania cywilnego, poprzez brak odniesienia się w uzasadnieniu Sądu do wszystkich twierdzeń i dowodów zaferowanych przez organ rentowy, w tym wskazanej przyczyny wydania decyzji i nałożeniem obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, a którą to

przyczyną był brak podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu przez odwołującego oraz dokumentu w postaci potwierdzenia

z dnia 16 grudnia 2016r., w którym wskazano, że odwołujący był objęty w/w ubezpieczeniem do 11 sierpnia 2015r. w związku z przyznaniem prawa do emerytury i złożeniem dokumentacji zgłoszeniowej i rozliczeniowej,

Zarzucił również naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności:

- art. 84 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016r., poz. 963), oraz 66 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017r., poz. 1368 j.t.), zwaną dalej ustawę o świadczeniach pieniężnych, poprzez niewłaściwe zastosowanie i zwolnienie odwołującego z obowiązku nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 grudnia 2015r. do dnia 31 maja 2016r., podczas odwołujący na mocy wyroku sądu nabył prawo do emerytury od 11 sierpnia 2015r., która została wypłacona z wyrównaniem od dnia nabycia tego prawa, a ubezpieczony składając wniosek o zasiłek chorobowy nie poinformował o złożonym wniosku o emeryturę,
- art. 9 ust. 5 i art. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 6 ustawy o świadczeniach pieniężnych poprzez pominięcie podczas, gdy zastosowanie ww. przepisów powinno prowadzić do ustalenia, że niezdolność ubezpieczonego nie powstała w trakcie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, więc brak podstaw do uznania, że odwołującemu przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego, a w dalszej konsekwencji do uznania, że pobrane świadczenie jest świadczeniem nienależnym podlegającym zwrotowi.

W oparciu o tak postawiony zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Niezależnie od powyższego wniósł o uzupełnienie materiału dowodowego o dowody, które zostały dołączone na etapie sporządzania niniejszej apelacji do tomu I akt ZUS, tj.

w szczególności:

- 1) zgłoszenie z dnia 28 czerwca 2016r. w sprawie wyrejestrowania z ubezpieczeń od 11 sierpnia 2015r. na druku (...) (dowód nr 2)
- 2) zgłoszenie z dnia 27 czerwca 2016r. w sprawie zarejestrowania z dniem 11 sierpnia 2015r. do ubezpieczenia zdrowotnego na druku ZUS ZZA (dowód nr 3)
- 3) kopia wniosku odwołującego z 8 listopada 2016r. o zwrot nadpłaconych składek za okres od 8/2015 do 12/2015 z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej z powodu powstania nadpłaty w związku z przejściem na emeryturę (dowód nr 4)
- 4) zawiadomienie z 16 listopada 2016r. o dokonaniu zwrotu nadpłaconych składek w związku z ww. wnioskiem odwołującego (dowód nr 5).

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, jak również zarzucił, iż Sąd Rejonowy bezpodstawnie pominął okoliczność, iż odwołujący

w okresie, za który pobrał zasiłek chorobowy, nie pozostawał w ubezpieczeniu chorobowym, w związku z przyznaniem mu za ten okres prawa do emerytury. Tym samym jego niezdolność do pracy, w spornym okresie, powstała w czasie, gdy ubezpieczeniu temu nie podlegał.

W efekcie prawo do zasiłku chorobowego, za ten okres, odwołującemu nie przysługiwało.

W odpowiedzi na apelację odwołujący wniósł o oddalenie apelacji organu rentowego

i zasądzenie od ZUS na rzecz odwołującej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wniósł również o oddalenie wniosków dowodowych ZUS, jako spóźnionych i nie wnoszących nic do sprawy. Równocześnie w uzasadnieniu podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i podzielił argumentację Sądu I instancji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny a następnie dokonał jego prawidłowej oceny i trafnie zastosował obowiązujące przepisy.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i wyprowadzone na ich podstawie wnioski oraz ocenę prawną. Nie zachodzi w tej sytuacji potrzeba szczegółowego ich powtarzania (vide wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 1999r., I PKN 21/98, OSNAP 2000/4/143).

Zarzuty apelacji Sąd Okręgowy uznał za niezasadne. Zaś przedstawiona w opozycji do Sądu Rejonowego własna wykładnia wskazanych w apelacji przepisów przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. nie zasługuje na uwzględnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U.

z 2014r., poz. 159 ze zm.), zwanej ustawą zasiłkową, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że H. D. był niezdolny do pracy w okresie od 4 grudnia 2015r. do 31 maja 2016r. Bezspornie jego ubezpieczenie chorobowe, na skutek nabycia prawa do emerytury, ustało z dniem 11 sierpnia 2015r. Zatem jego niezdolność do pracy powstała po ustaniu ubezpieczenia chorobowego.

Kwestią sporną w sprawie niniejszej jest, czy odwołujący H. D. jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego, za okres od 4 grudnia 2015r. do 31 maja 2016r., w łącznej kwocie 9.795,60 zł.

Zobowiązując ubezpieczonego do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za powyższy okres organ rentowy stanął na stanowisku, że odwołujący świadomie pobrał świadczenie nienależne, gdyż jako osoba starająca się, za ten sam okres, o prawo do emerytury wiedział, że mu ono nie przysługuje, a mimo to zgłaszał wnioski o wypłatę świadczenia. ZUS wskazywał nadto, że wyrokiem z 28 kwietnia 2016r. (sygn. akt VIII U 2091/15) Sąd Okręgowy w Gliwicach przyznał odwołującemu prawo do emerytury począwszy od 11 sierpnia 2015r., podczas gdy niezdolność do pracy powstała od 4 grudnia 2015r. a zatem w okresie, gdy odwołujący nie był już objęty ubezpieczeniem chorobowym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Zdaniem ZUS wydanie wyroku z dnia

11 sierpnia 2015r. dało podstawę do weryfikacji uprzednio wydanych decyzji i wydania decyzji zobowiązujących do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Niezależnie od powyższego organ rentowy zarzucił, iż odwołujący dokonał 28 czerwca 2016r. zgłoszenia wyrejestrowania się z ubezpieczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od 11 sierpnia 2015r. Natomiast 8 listopada 2016r. złożył wniosek o zwrot nadpłaconych składek za okres od 8/2015 do 12/2015, w związku z powstaniem nadpłaty na skutek przejścia przez niego na emeryturę i ustania tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Podstawę do żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia stanowi art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.

z 2017r., poz.1778 ze zm.), zwanej ustawą systemową w związku z cytowanym wyżej art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Należy wskazać że ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie zawiera definicji świadczenia nienależnie pobranego. Zatem – jeżeli przepisy szczególne nie zawierają odrębnej definicji świadczenia nienależnie pobranego – art. 84 ustawy systemowej znajduje zastosowanie do wszystkich ubezpieczeń społecznych, w tym także do ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa, co wynika jednoznacznie z art. 1 pkt 3 ustawy systemowej.

Zgodnie z cytowanym przez Sąd Rejonowy art. 84 ust. 1 ustawy systemowej osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

W myśl ust. 2 za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Zgodnie z ust. 3 nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach – za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie zwraca uwagę, iż nie każde świadczenie wypłacone mimo braku podstaw do jego wypłacania jest świadczeniem pobranym nienależnie w rozumieniu cytowanej wyżej normy. Organ rentowy może domagać się zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko wówczas, gdy osobie która go pobrała można przypisać złą wolę. Przyjmuje się, że obowiązek zwrotu obciąża tylko tego, kto przyjął świadczenie w złej wierze, wiedząc, że mu się ono nie należy. Nie można natomiast przyjąć, że doszło do pobrania nienależnego pobrania świadczenia, jeżeli jego wypłata nastąpiła z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego, a ubezpieczony pobierając świadczenie nie miał świadomości że jest ono nienależne.

Wypłacenie świadczenia w sposób, na który nie miała wpływu wina świadczeniobiorcy, nie uzasadnia powstania po stronie osoby ubezpieczonej obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Podstawowym zatem warunkiem uznania, że wypłacone świadczenie podlega zwrotowi w myśl art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy systemowej jest, po pierwsze, brak prawa do świadczenia oraz, po drugie, świadomość tego osoby przyjmującej to świadczenie, płynąca ze stosownego pouczenia. Obie te przesłanki wystąpić muszą w trakcie pobierania świadczenia, a nie po zaprzestaniu jego wypłaty – tak Sąd Najwyższy w wyroku z 2 grudnia 2009r., w sprawie I UK 174/09 (LEX nr 585709).

Odnosząc powyższe do stanu faktycznego niniejszej sprawy należało podzielić ocenę Sądu Rejonowego i stwierdzić, że pobrany przez odwołującego zasiłek chorobowy w okresie od 4 grudnia 2015r. do 31 maja 2016r. nie był świadczeniem nienależnie pobranym w rozumieniu art. 84.

Sąd Okręgowy podziela bowiem stanowisko Sądu I instancji, iż nie sposób przypisać ubezpieczonemu, że pobrał zasiłek chorobowy świadomie i w złej wierze, wiedząc że mu się on nie należy.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że decyzją z 26 sierpnia 2015r. organ rentowy odmówił odwołującemu prawa do emerytury w obniżonym wieku 60 lat w związku z niewykazaniem 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony wprawdzie od decyzji tej złożył odwołanie, jednak jako osoba nie posiadająca ustalonego prawa do emerytury, bądź renty z tytułu niezdolności do pracy i równocześnie

prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, posiadał tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Z kolei jego niezdolność do pracy powstała od dnia 4 grudnia 2015r. tj. w okresie kiedy, wobec nie nabycia prawa do emerytury, odwołujący był jeszcze objęty ubezpieczeniem chorobowym. Zasiłek chorobowy pobierał w okresie do 31 maja 2016r. Natomiast w dniu 28 kwietnia 2016r. Sąd Okręgowy w Gliwicach przyznał odwołującemu prawo do emerytury począwszy od 11 sierpnia 2015r. Wyrok ten, wobec złożenia przez pełnomocnika ZUS wniosku o jego uzasadnienie, stał się prawomocny dopiero w dniu 9 czerwca 2016r. Dopiero po tej dacie,

a tym samym po ustaniu z dniem 31 maja 2016r. niezdolności do pracy i prawa do zasiłku chorobowego, ubezpieczony powziął wiadomość, iż w całym okresie, za który to świadczeniu było mu przyznane, nie miał on tytułu do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego

i rentowych, a tym samym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Ubezpieczony nie kwestionował tego faktu i nie ukrywał go.

Tym samym w momencie powstania niezdolności do pracy, ubezpieczony miał wszelkie podstawy przypuszczać, że prawo do zasiłku chorobowego mu się należy, tym bardziej, iż w tym okresie miał świadomość, że organ rentowy odmówił mu prawa do emerytury. Nadto ZUS dysponując tymi samymi informacjami, co odwołujący, wypłacał mu sporny zasiłek, nie informując równocześnie, że w razie przyznania prawa do emerytury, za ten samo kres, zasiłek ten stanie się świadczeniem nienależnym, a tym bardziej nienależnie pobranym.

Dlatego bez znaczenia dla oceny niniejszej sprawy jest wystąpienie przez odwołującego w dniu 28 czerwca 2016r. ze zgłoszeniem wyrejestrowania się z ubezpieczeń

z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od 11 sierpnia 2015r. i wniosku z 8 listopada 2016r. o zwrot nadpłaconych składek za okres od 8/2015 do 12/2015, w związku

z powstaniem nadpłaty na skutek przejścia przez niego na emeryturę i ustania tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Wnioski te w ocenie organu rentowego stanowiły nowy dowód w sprawie. Należy bowiem pamiętać, że w wypadku oceny przesłanek obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia, co wyżej wykazano, pod uwagę brane są okoliczności i świadomość osoby pobierającej świadczenie, w momencie jego przyznania i pobrania, nie zaś już po upływie okresu, za który świadczenie to zostało pobrane.

Odwołujący natomiast, w chwili powstania niezdolności do pracy, będącej podstawą wypłaty dla niego spornego zasiłku chorobowego, miał wprawdzie świadomość, że złożył odwołanie od decyzji odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury. Mógł jednak liczyć się z tym, że wyniki postępowania sądowego zainicjowanego tym odwołaniem, mogą nie być zgodne z jego oczekiwaniem i może on tym samym nie uzyskać prawa do tego świadczenia. Słusznie zatem jako osoba zaradna, właściwie dbająca o swoje interesy życiowe, pobierał sporny zasiłek, który w tym czasie był dla niego jedynym źródłem utrzymania.

Reasumując w ocenie Sądu ubezpieczony w spornym okresie pobierał zasiłek chorobowy w pełni zasadnie. Zasiłek ten stał się nienależny dopiero po zaprzestaniu jego wypłacania, na skutek przyznania mu prawa do emerytury z datą wsteczną. W tej sytuacji żądanie od niego obecnie zwrotu tego zasiłku jest sprzeczne z art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jak i z art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy o organizacji

i finansowaniu ubezpieczeń społecznych. Nadto zauważyć należy, że ZUS nie wykazał w toku postępowania, aby w momencie wypłaty spornego zasiłku chorobowego pouczył odwołującego o okolicznościach powodujących brak prawa do tego zasiłku, a ciężar dowodu o udzieleniu takiego pouczenia spoczywał na organie rentowym

W konsekwencji Sąd odwoławczy, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono w punkcie drugim orzeczenia, po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 13 ust. 1 pkt 1 w związku z § 12 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez

Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 461), zasądzać od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 120 złotych.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia